

Posudek bakalářské práce Petry Ernestové: Pravěké nálezy z jeskyně Nad Kačákem, 40 stran textu, Příloha 1 (20 obr.), Příloha 2 (Katalog kamenné štípané industrie), Příloha 3 (28 tab. kresebné dokumentace kamenné štípané industrie), CD (katalog nálezů a plán a profil jeskyně), Praha 2006, Univerzita Karlova

Bakalářská práce Petry Ernestové je věnována archeologickým nálezům z jeskyně Nad Kačákem v Českém krasu. Tato lokalita představuje jeden ze závažných problémů českého paleolitu a pokus o interpretaci nálezů zde získaných je bezesporu jedním z kladů předložené bakalářské práce.

Autorka se v úvodu práce poměrně podrobně zabývala historií archeologického i speleologického bádání na uvedené lokalitě, připomněla také stěžejní osobnosti, které se v minulosti problematikou jeskyně nad Kačákem zabývali. V této části práce podrobněji popisuje některé nedostatky jednak v technikách provádění archeologického výzkumu, a rovněž upozorňuje na dřívější ztráty části nálezů i na problémy s nekvalitní nebo dokonce chybějící terénní dokumentací, která v podstatě kvalitní interpretaci nálezů z této významné lokality takřka vylučují.

Druhá část práce je již věnována vlastnímu rozboru kolekce kamenných štípaných artefaktů z jeskyně. Autorka připravila podrobnější katalog nálezů, který je součástí textu bakalářské práce a současně je umístěn na k práci přiloženém CD. Zpracovaný soubor obsahuje celkem 231 artefaktů, výběr z nich je rovněž kresebně dokumentován. Přes určitou schematičnost obsahují kresby industrie všechny důležité parametry podle zásad zobrazování kamenné štípané industrie.

V hodnocení typologické skladby souboru vycházela P. Ernestová z práce Jana Fridricha věnované středopaleolitické industrii v Čechách i z vybraných novějších titulů. V této části by bylo možno diskutovat vymezení kategorie nástrojů, které autorka po vzoru některých předchozích zpracování klasifikuje jako artefakty, upravené retuši v oblasti pracovní části. Tím dochází ke tvarové úpravě artefaktu do některé z forem klasifikovaných nástrojů. Není zde ovšem brána v úvahu skutečnost, že aplikací trasologické metody může být skupina artefaktů prokazatelně použitých ke konkrétním aktivitám početně rozšířena. Stejně tak je poněkud diskutabilní zařazení otloukačů rovněž do kategorie nástrojů, přestože artefakty tohoto typu jsou pouze určitým prostředníkem k výrobě finálních štípaných produktů. Zároveň je jejich skutečný počet zkreslen absencí takzvaných měkkých otloukačů z materiálů organického původu, k dispozici v souborech jsou většinou pouze kamenné, tedy takzvané tvrdé otloukače. V tomto ohledu se autorka inspirovala klasifikací, publikovanou v práci Ivany Sýkorové, věnované staropaleolitické kamenné industrii z Tmaně u Koněprus.

Omezenou pozornost věnovala autorka také dalším archeologickým nálezům z jeskyně, které ovšem pocházejí z mladších období. Také tyto nálezy jsou přehledně uvedeny v databázích na přiloženém CD. V závěru práce P. Ernestová připomíná, že podobně jako lokalita jeskyně Nad Kačákem byla s menší odbornou péčí na přelomu 19. a 20. století prozkoumána řada dalších paleolitických lokalit, což ztěžuje poznání osídlení našeho území ve starší době kamenné.

Přes výše uvedené drobné výhrady je bakalářská práce Petry Ernestové dobrým pokusem připomenout některé opomíjené archeologické nálezy z problematických lokalit, neboť nás v každém případě informačně obohacují. Po formální stránce je práce připravená velmi pečlivě a splňuje všechny požadavky, kladené na bakalářské práce. Proto práci doporučuji k dalšímu řízení.

Praha, 4.9. 2006

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta (2)
Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou
110 00 Praha 1, Celetná 20